

החלטת הממונה על המשמעת

פסק דין

1. הנקבל היה בעת ביצוע העבירה תלמיד בתכנית הבינלאומית להנדסת חשמל. בעקבות מגפת הקורונה, עזב התלמיד את ישראל והמשיך את לימודיו באוניברסיטה מרחוק. ביום 6.8.2021 התקיימה בחינת מועד ב' בקורס שאליו היה רשום הנקבל. בשל המגפה הבחינה התנהלה במתכונת של בחינת בית מפוקחת באמצעות הזום. לקראת סיום הבחינה הבחינו המשיגים בהתנהגות חשודה מצד הנקבל. כאשר התבקשו הנבחנים לסרוק את הבחינה ולמוסרה, הנקבל נצפה משוחח בטלפון עם אדם אחר ונשמע מבקש את עזרתו בפתרון שאלה 2B. על פי כתב הקובלנה, במעשים המתוארים עבר הנקבל עבירה של הפרת הוראות לפי סעיף 29.4 לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ח), ועבירה של הונאה בבחינה לפי סעיף 29.3 לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ח).
2. בתחילה הכחיש הנקבל כי הוא פנה לעזרתו של אדם אחר בפתרון הבחינה וטען כי הוא נצפה משוחח בטלפון עם אמו וכי נושא השיחה היה בית חולים שנקרא B2, שאליו הנקבל הסיע את אמו. הטענה נבדקה על ידי הגורמים המוסמכים ונמצאה שקרית. הבדיקה העלתה כי בסביבת מקום מגוריו של הנקבל אין בית חולים בשם זה, או בשם דומה. לאחר הדברים האלה, שינה הנקבל את גרסתו והודה בעבירות המיוחסות לו.
3. אני מרשיע את הנקבל על פי הודאתו הן בעבירה של הפרת הוראות והן בעבירה של הונאה.
4. הצדדים טענו בפניי לעניין העונש, זה בִּכְחָ וזה בִּכְחָ. הקובל טען כי אופייה של העבירה ונסיבותיה מחייבות החמרה בעונשו של הנקבל וביקש כי יוטלו עליו שלוש שנות הרחקה בפועל. הנקבל טען בתגובה כי יש להקל בעונשו בשל המצב הנפשי המעורער שבו הוא היה שרוי בעת ביצוע העבירה. מצבו הנפשי התערער, לטענתו, הן בשל משבר הקורונה והן מכיוון שהוא כשל בלימודיו, ונאמר לו שכישלון נוסף יביא להפסקת לימודיו מסיבות אקדמיות. עוד טען הנקבל כי עד שסיים לרצות את עונשו הוא לא יוכל להמשיך את לימודיו במוסד אקדמי אחר, וכתוצאה מכך ימנע ממנו לעבוד לפרנסתו. לדבריו הוא אינו יכול להיעזר במשפחתו שכן מצבה הכלכלי אינו מן המשופרים. מסיבות אלה, טען הנקבל, ראוי להקל בעונשו ולהטיל עליו שנתיים של הרחקה בפועל בלבד.
5. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים הגעתי למסקנה כי אופייה של העבירה ונסיבות ביצועה מחייבים החמרה בעונש שיוטל על הנקבל.
6. מעשיו של הנקבל מצויים במדרג החמור של עבירות ההונאה. אין במדובר במעידה בלתי מתוכננת. הנקבל תכנן את מעשה ההונאה מבעוד מועד ודאג שיעמוד לרשותו תלמיד אחד שסייע לו במעשה הרמייה. העובדה שהנקבל היה שרוי בלחץ, מכיוון שבחינה זו הייתה עבורו

"ההזדמנות האחרונה" להוכיח את יכולותיו טרם יופסקו לימודיו, אינה יכולה לסייע לו. לא יעלה על הדעת שכישלון אקדמי יהווה תירוץ קביל לביצוע מעשה הונאה.

7. מעבר לכך, נסיבות ביצוע העבירה, תוך ניצול ההקלות שניתנו לתלמידי האוניברסיטה כתוצאה ממשבר הקורונה, מחייבות אף הן החמרה בעונש. כפי שכתבתי בהחלטה 46/2020, משבר הקורונה והרצון שלא להעמיד בסכנה את בריאות הסטודנטים, חייב את האוניברסיטה לעבור למבחני בית מקוונים, שאינם מאפשרים פיקוח מספק על טוהר הבחינות. ההחלטה לעשות כן מקורה ביחסי האמון השוררים בין האוניברסיטה לבין תלמידיה. במקום לכבד את האמון שניתן בו, הנקבל ניצל אותו לרעה על מנת לנסות ולהשיג ציון שהוא אינו ראוי לו. מעשי הונאה כדוגמת זו שביצע הנקבל, סודקים את יחסי האמון לא רק אלה שהתקיימו בין הנקבל לבין האוניברסיטה אלא גם אלה ששוררים, וראוי שישררו, בין האוניברסיטה לבין כלל תלמידיה. נזק זה שגרם הנקבל במעשיו חייב לבוא לידי ביטוי בעונש שיושת עליו.

8. מנגד, טענת הנקבל באשר למצב הכלכלי שלו ושל משפחתו, והעובדה שכל עוד הוא לא יסיים לרצות את עונשו תיפגע פרנסתו, הביאו אותו למסקנה שאין למצות עמו את כל חומרת הדין, בייחוד לאור המצב הכלכלי במדינתו של הנקבל.

9. לאור כל האמור, ולאחר שאיזנתי בין השיקולים לחומרא ולקולא, אני גוזר את עונשו של הנקבל כדלקמן:

א. פסילת הקורס נשוא הקובלנה.

ב. הרחקה בפועל של חמישה סמסטרים מן האוניברסיטה, שתחל בתחילת סמסטר ב' של שנה"ל תשפ"ב ותסתיים בסוף סמסטר ב' של שנה"ל תשפ"ד.

ג. הרחקה על תנאי מן האוניברסיטה של שני סמסטרים למשך שלוש שנים, מיום חזרתו של הנקבל ללימודים (אם יחזור ללימודים באוניברסיטה).

ניתן היום, 13.2.2021, בהיעדר הצדדים.

יפורסם ללא שם התלמיד

פרופ' יששכר רוזן-צבי
הממונה על המשמעת